

naredbe za Češko in Moravsko. Pri pametnih ljudeh je za eno in isto reč eden shod dovolj; ali ljube pameti zdaj zagrizeni Nemci nimajo. — V Loškem potoku ustanovijo kmetje mirovno sodišče. Enako jako pametno napravo že imajo Rovte nad Logatcem.

Primorsko. V Gorici in ne v Branici se postavi slovenskemu junaku Čehovinu spomenik; čeprav Lahji zanj skoro nič niso dali. — V Trstu se naj ustanovi laško vseučilišče in učiteljske; tako je laški šulverein »Lega nazionale« sklenil na občnem zboru v Roveredu. — V Trstu so prijeli anarhista Marzetiča, ki bojda ima 14 tisoč pristašev, ki hočejo laškega kralja umoriti.

Hrvaško. Pri zadnjih saborskih volitvah so se pravi hrvaški domoljubi priborili 22 mandatov. Vseh imajo 29. Ako bi se jim hotelo pridružiti 25 Srbov, ki so vendar po jeziku bratje Hrvatov, stila bi se madjaronska moč na Hrvaškem.

Ogersko. Tudi v ogerskem državnem zboru je vladi nasprotna stranka začela obstrukcijo ali ropotanje, vendar samo parkrat in ne tako, kakor naši nemčurji znajo, katere ves pameten svet zaničuje. — Na več shodih so se te dni Madjari izrekli zoper večje plačevanje k skupnim stroškom, dasi se vojna akademija Ludovika spopolni in Madjari dobijo tri nove vojaške realke. No, volk in Madjar nikoli nista sita!

Vnanje države.

Rim. Te dni so sv. oče kardinalom izjavili, da jim je turški sultan ponujal otok Kreto, naj bi bil papeževa last, ali sv. oče so to odklonili, ker so tej ponudbi nasprotovali »krščanske« evropske velevlasti.

Italijansko. Napadalec na kralja Acciarito je bil obsojen na vse življenje na galere. Ko je bila sodba razglašena, je Acciarito zakričal: »Danes jaz, jutri vlada! Živela ustaja, živela anarhija!« Vladi pač ta krik kaj čudno na ušesa doni.

Angleško. Salisburyjevo ministerstvo vendar nekaj hoče storiti za ubogo Irsko. Napovedala je postavbo, vsled katere se da irskim okrajem več pravic, vendar polovico okrajnih stroškov in ubožnega davka prevzame država. S tem bode Irski polajšano za 8½ milijona.

Nemško. Državni zbor je pred tednom prekinil zasedanje; zopet se snide dne 22. junija. — Pruski državni zbor je v sprejel novo društveno postavbo, kakor jo je izdelal odsek, čeprav so se prijatelji policijske moči kislo držali.

Rusko. Ravnatelj kmetijske banke, Obolenski, je postal adlatus ali desna roka v notranjem ministerstvu. — Car je ukazal, da se grški zedinjenci ne smejo več preganjati, ako se držijo svoje katoliške cerkve. To kaže, da bodo katoličani vendar v kratkem smeli prosteje dihati.

Turško. V Kandiji na Kreti so ustaši zaprli vse studence, tako da je mesto brez vode, ter polili neko skladišče s petrolejem in je zažgali. Sicer pa ustaši nimajo nobenega topa več. — Sultan je poklical 30 bataljonov vojakov iz Sirije, da je pošlje na srbsko in bolgarsko mejo. — Sultan je potrdil premirje z Grško za dobo, dokler se ne dožene mir.

Grško. Vlada bi kaj rada, da bi velevlasti kmalu dognale mir Grške s Turško, sicer bodo turški vojaki vse uničili v Tesaliji. — Grška vojska se je utaborila pri Termopilah. Ali kakor v Atenah, tako je tudi pri Termopilah vse nevoljno na kralja, posebno pa na prestolonaslednika Konstantina, ki je tako slab vojskovodja. Zato prestolonaslednik odpotuje v London, da se umakne splošni nevolji.

Za poduk in kratek čas.

Črtice s potovanja v Rim.

(Piše Fr. K.)

Iz Rima sva se s prijateljem proti domu odpeljala opoldne 20. aprila v Foligno in odtod takoj v Asisi, kjer je živel in deloval sv. Frančišek Serafski in kjer je ta veliki svetnik tudi pokopan. Mesto Asisi stoji na hribu in ob hribu ter je od železnice oddaljeno kake pol ure.

Okolica asiška spada med najlepše laške kraje, toda meni se istega popoldne ni dopadla, ker je bilo nebo oblačno in je bil hladen veter. To je menda tudi bil vzrok, da je po mestu bilo vse mrtvo. Še običajnih laških paglavcev ni bilo videti na ulicah.

V Asisi sva si ogledala natanko cerkev sv. Frančiška; prav za prav pa so tri cerkve, ena nad drugo. V podzemeljski je grob sv. Frančiška Ser., kjer sva tudi drugo jutro maševala; v srednji, tudi precej temni cerkvi se opravlja navadna služba božja, zgorajšna svetla in krasna cerkev pa je državna lastnina, kar je celo hladnokrvnega Angleža, ki je ravno takrat bil v njej ko midva, tako razjarilo, da je začel cepetati.

Na belo sredo zjutraj pa sva si ogledala porcijunkolsko cerkev spodaj pri kolodvoru. V sredi te cerkve stoji ona cerkvica, v kateri je sv. Frančišek od Boga izprosil porcijunkolske odpustke. Če se že v naših frančiškanskih ali kapucinskih cerkvah vse tere ljudstva o »Porcijunkoli«, koliko še le semkaj mora takrat priti vernikov!

Iz Asisi, od koder se vidi mesto Perugia, kjer so sedanji papež mnogo let bili nadškof, sva se odpeljala zopet v Foligno. Ker sva tu morala čakati poltretjo uro na vlak, peljeva se v mesto, da si je ogledava. Dolgočasno je, kakor sva laška manjša mesta, ki so si skoro podobna kakor jajce jajcu. Ob pol 1. opoldne vendar pridrdra rimski poštni vlak, ki naju odpelje proti Jakinu ali Ankoni ob Adrijanskem morju.

V Jakin dospemo večer ob 6. uri. Takoj si najmeva izvoščeka, da naju popelje v Loreto, na najslavnejšo Marijino božjo pot. Dasi je izvrstno vozil, vendar smo se le o pol 9. uri došli v Loreto. Stanovala sva pri Thomaso Ferri, kjer so nama izvrstno, res po materinsko postregli.

Na beli četrtek, dne 22. aprila, sem ob 9. uri maševal v Marijini sveti hišici, ki stoji sredi veličastne loreške cerkve. To je ona hišica (casa santa), v kateri je prečista D. Marija Sinu božjega spočela, v tej hišici so skoro 30 let prebivale najsvetejše osebe, kar jih je videlo solnce, namreč Jezus, Marija in sv. Jožef.

Ne bom opisoval ne hišice, ne cerkve, saj sta v lanskem Mohorskem koledarju dovolj opisani. Samo naslednje besede naj sem postavim iz svojega zapisnika: »22./4. Od 9—9½ ure maševal v casa santa. O blaženost! Nato bil ondi pri g. Jak. Kavčičevi maši; v Loreto sem vsaj lahko molil.« — Ko si popoldne ogledujeva loreško cerkev, v njej slovansko kapelo in pa nemško, katera bode žal, našo daleč prekosila, pridejo laški romarji. Kakor sem pozneje zvedel, bili so doma niže Neapolja in so hodili 13 dnij. Ko so vstopili v sveto hišico, so tako ihteli in jokali, da bi se kamen lahko omeheal. O zaupanje do Matere božje, kako mogočno si ti!

Ob 7. uri zvečer se odpeljeva na loreški kolodvor in potem z brzovlakom čez Jakin, Rimini, Bologna, Piacenco v Milan, glavno mesto Lombardije. Čeprav je vožnja trajala celo noč, vendar mi ni bilo dolgočasno. Do Rimini sta se z nama vozila dva Bavarca, ki imata dva brata na Laškem, in smo se zmenili to in ono, zlasti o laških razmerah.

Na Laškem skoro ni več kmečkega stanu. Skoro vso zemljo imajo bogatini, kmetje pa so najemniki ali koloni, ki se morajo pehati samo le za svoje gospode. Tudi obrtniki so grozni reveži; ubog črevljar na pr. mora v Rimu na leto dače plačevati 150 lir ali 67 gld. Zato pa na Laškem pripada eden milijon ljudij k bogatinom, dva milijona sta nekoliko premožna, 27 milijonov pa je samih beračev. —

V Milan se privoziva na beli petek zjutraj ob 6. uri. Maševala sva v cerkvi sv. Jerneja, potem pa jo mahneva k najlepši laški gotični cerkvi, stolni cerkvi, ki je za sv. Petra cerkvijo največja in ima 124 stolpov. Seveda sva bila tudi vrh cerkve in vrh najvišjega stolpa, od koder je krasen razgled po mestu in vsej Lombardiji, kjer mnogi slovenski vojak prhni.

Ko sva se hodila občudovat znamenite Leonardo da Vinci-jeve slike »Zadnja večerja«, pokrepčala sva se opoldne za daljno vožnjo v Benetke. Po bliskovo smo se vozili po čuda lepih krajih mimo Garda-jezera, mimo Brescije, Verone in Padove; ob 1/2 7. uri zvečer sva že bila v Benetkah. Peljala sva se z gondolo ali ladjico v hotel. Težko sva dobila prenočišče, ker je bilo vse polno tujcev, posebno Nemcev. Takoj sva hitela, da vidiva Markov trg, in vsaj od zunaj cerkev sv. Marka in dožino palačo, potem pa sva bila na razstavi beneških umetnin.

Na belo soboto sva zgodaj ob 1/2 4. uri ustala. V gondoli se ob 4. uri odpeljeva po glavnih vodenih ulicah, Grand kanalu, na kolodvor. Nebo je bilo oblačno in pihal je mrzel veter. Ob 5. uri sva že bila na brzovlaku; zdaj pa le hajdi domov mimo Vidma v Pontebo, mimo Beljaka in Celovca v Maribor. Hvala Bogu, da se nama na vsem potovanju ni najmanjša nesreča zgodila!

Smešnica. Gospodar pride k sosedu in pravi: »Zdaj morajo vsi obrtniki imeti napise ali table, tudi tisti, kateri bodo žganje pod klobukom delali«. — Sosed mu odgovori: »Pravo, torej bodo tudi tatje dobili napise, do bo žandar videl, kje tat stanuje!«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoškof) se jutri vrnejo iz Rima v Maribor. Prihodnjo nedeljo pa bodo v stolni cerkvi po poznem sv. opravilu delili zakrament sv. birme.

(Gosp. poslanec Fr. Robič) je v seji državnega zbora dne 1. junija izročil petico kupčijskih in obrtnih pomočnikov v Št. Juriju ob Pesnici, naj se skrbi za-nje v slučaju njihove onemoglosti in starosti, pa tudi za njihove udove in sirote.

(V državnem zboru) se je ustanovila svobodna združitev kmečkih zastopnikov. Dne 25. maja je imela ta združitev sejo, pri kateri je bil tudi vladin zastopnik. Razgovor je bil o kmetijskih zadrugah. Poslanec vitez Berks je predlagal, naj se te zadruge omejijo po narodnosti, da ne bode v njih narodnostnega prepira.

(Okrajni zastop kozjanski) je imel dne 31. maja sejo, pri kateri se je dovolila zgradba okrajne ceste Kozje-Št. Jurij ob južni železnici. Ta cesta je krvava potreba za ves kozjanski okraj, vendar je kozjanski predstojnik in načelnik okrajnega zastopa najhujši nasprotnik te ceste. Sicer pa temu že zvoni in kmalu mu bo odklenalo.

(Pošte.) Trgovinsko ministerstvo je ukazalo graškemu poštenu in brzojavnemu ravnateljstvu, da je v vseh okrajih na Štajarskem in Koroskem, koder prebivajo Slovenci, za vse novoustanovljene poštne in

brzojavne urade napraviti nemško-slovenske pečatnike, pri sedanjih poštah pa takrat, ko se stari samonemški obrabijo. Ko bi se le skoro!

(Županstvo Sromlje) pri Brezicah se tem potom iskreno zahvaljuje blagorodnemu g. Juliju plem. Vistarini, uradnemu vodji v Brezicah, za razdelitev podpore in za trud, katerega je pri tem imel dne 19. maja, v imenu vseh, kateri so podporo sprejeli.

(Od gornje Savinje.) Slovesno blagoslovljenje poslopja požarne brambe na Rečici se je vršilo v nedeljo, dne 30. maja. — Toča je rožljala pretekli petek v gornji Savinjski dolini; hvala Bogu, brez znatne škode.

(Slovenska umetnost.) Dva velika kamenita kipa za Libijsko cerkev pri Mozirju izdeluje gosp. Ivan Cesar v Mozirju. Delo samo govori, da je tudi v tej stroki g. Cesar izurjen mojster.

(Kaj je to Ruše?) Tega ni znal oni dan nemški uradnik pri železniški blagajnici v Mariboru. Današnja »Marburgerca« se v svoji tevtonski oholosti grozno »gifta«, da se je v Mariboru Slovenec predrznil slovenski zahtevati vozni listek. Le jezi se! Maribor stoji na slovenskih tleh, ne pa kje za Berlinom; zato morajo tukaj tudi vsi železniški uradniki znati slovenski! Do te pravice še pridemo!

(Srečna piščeta!) Pri nekej hiši v Ljutomeru je zvalila kvoklja šestnajst piščet. Ko jih je zgodnjala za na ponev, jih je zapustila. Toda glej! Zapuščenih sirotic se usmili druga kvoklja, katere niso hoteli nasesti. Prevzela jih je, in še je vodi, »stare norce«, kakor da bi je sama zvalila. O ko bi vse sirotice tako pridno mačeho dobile!

(Služba) pomožnega sluga je razpisana pri mariborskem finančnem okrajnem ravnateljstvu. Letna plača 200 fl. Prošnje se naj vložijo v 14 dneh pri ravno tem ravnateljstvu.

(Ormoška nemška hranilnica) je imela lani posojil na hipoteke 27.830, na menice pa velikansko svoto 251.772 fl. Seveda za take reči je politična oblast slepa. Tudi samo oni kmet dobi pri tem zavodu posojila, ki išče pomoči pri nemških odvetnikih. Slovenci, »Svoji k svojim«!

(Napad.) Dne 24. maja se je vračal od vojaškega nabora v Gornji Radgoni domov v Kraljevec Jožef Štelcar. Na potu pa sta ga v Črešnjevcih napadla dva fantalina iz kapelske župnije in sta ga tako razmesarila, da je čez štiri ure v radgonski bolnišnici umrl. Pokojni je bil priden mladenič, poštenega in lepega zadržanja.

(Tatvina.) V Vojniku so v noči dne 23. maja Mariji Premsak neznani lopovi ukradli hranilnično knjigo, vredno tri tisoč gld., 577 fl. pa v papirju in srebru, štiri zlate in več starih srebrnjakov.

(Na smrt obsojena) sta bila v Celju kmečka fanta Matija in Franc Fošner iz ljutomerskega okraja. 32letni Franc Fošner je bil namreč jeseni pregovoril 28letnega Matijo Fošnerja, da je ta zadavil njegovega petletnega nezakonskega sina Pavla Ceroviča in ga potem vrgel v vodo.

(Trije samomori.) Na Ptuj se je dne 25. maja vrgel pod brzovlak neki dragonec, da so ga kolesa raztrgala; dne 1. junija pa se je v Mariboru ustrelil neki enoletni prostovoljec in zjutraj dne 3. junija se je neki Franc Jelek v Mariboru v glavo ustrelil; na pol živega so zanesli v bolnišnico.

(Samomor v ječi.) V Celju se je včeraj zjutraj v ječi obesil Jožef Ploj, o katerem smo danes teden poročali, da je dne 19. maja z vilami ubil svojo mater.

(Utonila) sta v Dravi pri Mariboru minoli ponedeljek Šantl, včeraj zjutraj pa korporal in učitelj za plavanje Bielbauer iz Feldbacha.